

ANNA SŁOWIKOWSKA

Katedra Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego KUL

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
„KATOLICKIE ZASADY RELACJI PAŃSTWO–KOŚCIÓŁ
A PRAWO POLSKIE”

Warszawa, 20 maja 2015 roku

W 2015 r. obchodzony był jubileusz 50-lecia zakończenia Soboru Watykańskiego II. Z tej racji, w całym Kościele podejmowane były różnego rodzaju inicjatywy, które miały na celu przypomnieć i ukazać aktualność soborowego *aggiornamento*. Organizowane wydarzenia miały wieloraki charakter, począwszy od duszpasterskiego i społecznego, aż do dyskursu akademickiego i naukowego. W nurt zagadnień związanych z uczczeniem okrągłej rocznicy zakończenia Soboru wpisali się także: Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Stowarzyszenie Kanonistów Polskich. Podmioty te podjęły się zorganizowania Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Katolickie zasady relacji państwo–Kościół a prawo polskie”, jaka odbyła się w dniu 20 maja 2015 r. w Warszawie. Konferencja nie dotyczyła jednak całego nauczania *Vaticanum II*, które jest bardzo bogate i zawarte w czterech konstytucjach, dziewięciu dekretach i trzech deklaracjach. Problematyka została ściśle określona przez organizatorów, dlatego zadaniem poszczególnych prelegentów było przedstawianie zasad relacji prawnych między państwem a Kościołem w kontekście porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Sobór Watykański II odczytał je z dualizmu chrześcijańskiego, którego źródłem jest nakaz Chrystusa: „Oddajcie więc cesarowi to, co należy do cesarza, a Bogu to, co należy do Boga” (Mt 22,21), a następnie zasady te ustrojodawca włączył do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.

Otwarcia Konferencji dokonali: ks. prof. dr hab. Stanisław Dziekoński – Rektor UKSW, ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak – Dziekan WPK UKSW oraz ks. prof. dr hab. Józef Krukowski – Prezes SKP, kierownik Katedry Prawa Wyznaniowego i Konkordatowego UKSW, który był inicjatorem tego naukowego wydarzenia. Podczas czterech sesji referaty wygłosiło trzynastu prelegentów z pięciu ośrodków naukowych w Polsce. Po każdej sesji trwała dyskusja z udziałem prelegentów, zaproszonych gości i licznie zgromadzonego audytorium.

Pierwszej sesji przewodniczył bp dr Krzysztof Nitkiewicz – biskup diecezji sandomierskiej, a referaty wygłosili: prof. dr hab. Bogdan Szlachta – Uniwersytet Jagielloński w Krakowie („Państwo i Kościół w świecie współczesnym. Perspektywa politologiczna”) oraz dr hab. dr h.c. Hanna Suchocka – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu („Konstytucyjne formy regulacji stosunków między państwem a Kościołem katolickim i innymi związkami wyznaniowymi”).

W drugiej sesji, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski – UKSW – referaty przedstawili: bp dr hab. Artur Miziński, Sekretarz Generalny Konferencji Episkopatu Polski („Problematyka relacji między państwem a Kościołem na Soborze Watykańskim II”), ks. prof. J. Krukowski („Zasady relacji państwo–Kościół w Konstytucji III Rzeczypospolitej”), prof. dr hab. Stanisław Stadniczeńko – Uniwersytet Opolski („Wolność sumienia i jego znaczenie”) oraz ks. dr hab. Krzysztof Warchałowski, prof. UKSW – („Poszanowanie i ochrona wolności sumienia i religii w kontekście ochrony prawa do życia”).

W trzeciej sesji, pod przewodnictwem prof. dr. hab. Zbigniewa Cieślaka – UKSW wysłuchano następujących prelegentów: ks. dr. hab. Mirosława Sitarza, prof. KUL („Zasada równouprawnienia kościołów i innych związków wyznaniowych”), dr. hab. Dariusza Dudka, prof. KUL („Zasada bezstronności władz publicznych w sprawach przekonań i wolność ich wyrażania w życiu publicznym”), ks. dr. hab. Piotra Stanisza, prof. KUL („Konstytucyjne zasady określające relacje państwa z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi: autonomia i niezależność oraz współdziałanie”) oraz dr. hab. Pawła Sobczyka, prof. UO („Konstytucyjne podstawy współdziałania państwa i Kościoła na rzecz ochrony i opieki nad małżeństwem i rodziną”).

Ostatnią sesję prowadził ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Prelekcje wygłosili: ks. prof. dr hab. Piotr Mazurkiewicz – UKSW („Polityka niedyskryminacji w kontekście Unii Europejskiej”), ks. prof. dr hab. Ryszard Sztuchmiller – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie („Ochrona prawna małżeństwa w kontekście ideologii *gender*”) oraz dr Michał Poniatowski – UKSW („Współdziałanie między państwem a Kościołem na rzecz ubogich”).

Merytoryczna treść wystąpień przedłożonych podczas Konferencji została opublikowana w przygotowanej specjalnie z racji obchodów rocznicy zamknięcia Soboru monografii wieloautorskiej pt. *Katolickie zasady relacji państwo–Kościół a prawo polskie*, pod redakcją prof. Krukowskiego, prof. Sitarza i prof. Stawniaka, której trudu wydania podjęło się Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II¹. Biorąc pod uwagę zainteresowanie problematyką zawartą w publikacji Wydawca zorganizował spotkanie z Autorami książki, które odbyło się 7 grudnia 2015 r. w Lublinie, dokładnie w dniu 50-tej rocznicy ogłoszenia soborowej konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, czyli dokumentu, w którym Kościół określił swój stosunek do świata.

---

¹ *Katolickie zasady relacji państwo–Kościół a prawo polskie*, red. J. Krukowski, M. Sitarz, H. Stawniak, Lublin: Towarzystwo Naukowe KUL 2015, ss. 350, ISBN 978-83-7306-684-7.